

kuva Nadja Hilli

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA

Harjavallan kaupunki

2024 - 2025

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Varhaiskasvatus ja esiopetus	3
3. Alakoulut, yläkoulu ja lukio.....	5
4. Kirjasto – ja kulttuuripalvelut	10
5. Museotoimi	11
6. Vapaa-aikatoimi	13
7. Nuorten työpaja.....	14
8. Seurakunta ja järjestöt.....	15
8.1 Harjavallan seurakunta	15
8.2 Helluntaiseurakunta.....	15
9. Yhdistysyhteistyö.....	16
10. Satakunnan hyvinvointialue	16
10.1 Perhekeskuspalvelut	16
10.2 Osallisuus ja yhteistyön edistäminen	17
10.3 Neuvoikäistentiimi ja Kouluikäisten tiimi:	18
10.4 Kohtaamispaikkatoiminta.....	18
10.5 Käynnissä olevia kehittämishankkeita ja juurrutettavia menetelmiä	18
11. Kehittämiskohteet ja suunnitelman toteuttaminen	19
12. Seuranta ja arviointi	20

1. Johdanto

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on hyvinvointikertomuksen liite, millä kuvataan lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilaa ja alueellisia toimia hyvinvointityön edistämiseksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimet toteutuvat kaupungin peruspalveluissa yhdessä moniammatillisten toimijoiden kanssa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on koottu Harjavallan kaupungin hyvinvointityöryhmän kautta ja siihen on osallistettu kaupungissa lasten ja nuorten kanssa toimivia tahoja kuten seurakunnat ja Satakunnan hyvinvointialue.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin nykytilaa on tarkisteltu lähemmin Harjavallan kaupungin hyvinvointikertomuksessa (suppea kertomus vuosittain ja yksi laaja kertomus valtuustokausittain.)

2. Varhaiskasvatus ja esiopetus

Vuoden 2023 joulukuussa kunnallisten varhaiskasvatuspalveluiden piirissä oli 85,21 % kunnan varhaiskasvatusikäisistä lapsista. Varhaiskasvatuslain mukaan jokaisella lapsella on subjektiivinen oikeus saada varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatusta järjestetään Joenrannan ja Pohjoisrannan päiväkodeissa, perhepäivähoidossa sekä Vinnarin vuoropäiväkodissa. Esiopetusta järjestetään Joenrannan ja Vinnarin päiväkodeissa sekä Keskustan alakoulun vaativan erityisen tuen ryhmässä. Maksutonta esiopetusta annetaan sivistyslautakunnan vahvistama tuntimäärä lukuvuodessa.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa huoltajia ja lapsia (ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti) osallistetaan toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin. Asiakasperheille järjestetään vuosittain asiakastyytyväisyyskysely, jossa huoltajat voivat antaa palautetta ja kehittämisehdotuksia toimintaan liittyen. Saatujen palautteiden ja ideoiden pohjalta kehitetään toimintaa ja oppimisympäristöä mahdollisuuksien mukaan. Lasten kiinnostuksen kohteet ja ideat näkyvät varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arjessa. Osallisuus on yksi kasvun, kehityksen sekä oppimisen perusedellytyksistä. Yhteistyö huoltajien kanssa on keskeisessä roolissa. Jokaiselle lapselle laaditaan yhteistyössä huoltajien kanssa varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksessa lapsen esiopetuksen

oppimissuunnitelma. Huoltajia rohkaistaan ja kannustetaan osallistumaan yhteiseen kasvatustehtävään, ja tätä tuetaan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa esimerkiksi lukuvuosittain huoltajienilloissa ja joulu- ja kevätjuhlissa.

Oppimisen tuki

Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea. Tuki ei edellytä lääkärin tai terapeutin lausuntoja vaan tuki annetaan heti, kun tuen tarve on havaittu. Lapsi voi siirtyä tuen tasolta toiselle tuen tarpeen mukaan. Oikea-aikaisella ja yksilöllisesti kohdennetulla ja lapsen tarpeiden mukaisella tuella edistetään lapsen oppimista, kehitystä ja hyvinvointia. Varhaiskasvatuksessa lapsen tuen tarpeiden arviointi ja tuen antaminen kuuluvat kaikkiin kasvatus- ja opetustilanteisiin. Lapsen tuki järjestetään inklusiivisesti hänen omassa ryhmässään. Yhteistyön lähtökohtana varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on tuntee lapsen hyvinvointi, kasvu, kehitys ja oppiminen. Yhteistyötä toteutetaan huoltajien sekä tarvittaessa eri asiantuntijoiden kanssa. Huoltajaa kuunnellaan, tuetaan ja ohjataan lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen asioissa.

Moniammatillisella / monialaisella yhteistyöllä turvataan lapsen hyvinvoinnin ja oppimisen jatkumo varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Esiopetuksessa varhaiskasvatuksen ja opiskeluhoillon asiantuntijat (mm. terveydenhoitaja, puheterapeutti, psykologi, kuraattori), jotka osallistuvat moniammatilliseen / monialaiseen yhteistyöhön, harkitaan aina lapsikohtaisesti ja huoltajan kanssa tehdään avointa, luottamuksellista ja tasa-arvoista yhteistyötä.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa tuen järjestämisen lähtökohtana ovat lapsiryhmän ja lapsen vahvuudet sekä tuen tarpeet. Kasvun ja oppimisen tukeminen merkitsee yhteisöllisiä ja oppimisympäristöön liittyviä ratkaisuja sekä lapsen yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista.

Yleinen tuki on ensimmäinen keino vastata lapsen tuen tarpeeseen. Tämä tarkoittaa yleensä yksittäisiä tukitoimia. Tuen tarve kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan tai lapsen esiopetussuunnitelmaan. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa lapsen tuen tarpeiden arviointi ja tuen antaminen kuuluvat kaikkiin kasvatus- ja opetustilanteisiin. Yleinen tuki on jokaisen lapsen

oikeus. Lapsen tuki järjestetään omassa ryhmässä varhaiskasvatuksen henkilökunnan toimesta. Huoltajan ja lapsen kanssa tehtävä yhteistyö on tiivistä.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa annetaan tehostettua tukea lapselle, joka tarvitsee arjessa säännöllistä tukea tai useita tukimuotoja samanaikaisesti. Lapselle laaditaan tehostetun tuen oppimissuunnitelma. Ennen tehostetun tuen antamista tehdään pedagoginen arvio. Pedagogisen arvion tekee varhaiskasvatuksen opettaja tai esiopettaja. Tarvittaessa arvion laatimisessa käytetään myös muita asiantuntijoita. Pedagogista arviota ja tehostetun tuen esiopetuksen oppimissuunnitelmaa laadittaessa, yhteistyö huoltajan kanssa on tärkeää.

Lapselle, jolle tehostettu tuki ei ole riittävää ja jonka kasvun, kehityksen ja oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu, annetaan erityistä tukea. Varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa sekä varhennetussa esiopetuksessa erityinen tuki järjestetään lapsen omassa ryhmässä. Jos lapsi aloittaa pidennetyn oppivelvollisuuden kuusivuotiaana, hän siirtyy kouluun vaativan erityisen tuen ryhmään (Vertti). Tukea annetaan siten, että lapsi saa onnistumisen sekä oppimisen iloa ja lapsen itsetunto vahvistuu.

Esiopetuksessa tukiopetuksella ja osa-aikaisella erityisopetuksella vahvistetaan lapsen oppimista, oppimisedellytyksiä sekä ehkäistään pulmien monimuotoistumista. Tukiopetusta antaa ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja antaa osa-aikaista erityisopetusta samanaikaisopetuksena, pienryhmissä tai yksilöopetuksena.

Erityinen tuki kirjataan HOJKS:iin (Lapsen henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma). Tehostetun ja erityisen tuen päätöksen tekee varhaiskasvatuspäällikkö. Päätös perustuu mm. pedagogiseen arvioon / selvitykseen ja / tai asiantuntija lausuntoihin. Tarvittaessa lapsella on oikeus varhennettuun esiopetukseen / pidennettyyn oppivelvollisuuteen.

3. Alakoulut, yläkoulu ja lukio

Oppivelvollisia ovat kaikki Suomessa vakinaisesti asuvat lapset. Oppivelvollisen huoltajan tehtävä on huolehtia siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua. Tässä tehtävässä kodin ja koulun toimiva

yhteistyö on tärkeää. Perusopetuslain mukaisesti opetus järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti ja siten, että se edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä.

Yleisopetus: Kaikille oppilaille tarkoitettu yhteinen opetus on yleisopetusta, jota tuetaan erityisin toimin oppilaiden yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.

Yleinen tuki: Yleinen tuki on suunnattu kaikille oppilaille. Yleisen tuen keinoja ovat mm. opetuksen eriyttäminen, joustavat ryhmittelyt, tukioetus, oppilaan ohjaus, tiimiohjaus sekä kodin ja koulun toimiva yhteistyö.

Tehostettu tuki: Tehostettu tuki täydentää yleisen tuen palveluita. Tuki kattaa oppilashuollon palvelut, erityisopettajan systemaattisen osa-aikaisen tuen sekä mm. henkilökohtaisten oppimissuunnitelmien tekemisen. Tuki on tehostettua, mikäli oppilas saa sitä pitkäaikaisesti, säännöllisesti ja useampia ohjauskertoja viikossa. Tuen tarve kartoitetaan pedagogisin arvioin.

Eriytyinen tuki: Eriytyistä tukea annetaan oppilaille, joiden oppimisessa on edistymistä haittaavia tekijöitä niin, että myös oppimääriä voidaan yksilöllistää. Tuella tarkoitetaan mm. koko- tai osa-aikaista erityisopetusta, avustajaohjausta sekä tarpeelliseksi katsottuja terapia- ja muita tukipalveluja. Tuen antamisen perusteena on moniammatillisesti laadittava pedagoginen selvitys. Selvityksen perusteella tehdään mahdollinen erityisopetuspäätös (määräaikainen). Oppimäärien yksilöllistäminen ja muut erityiset oppimisjärjestelyt määritellään HOJKS:ssa (henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma), joka laaditaan yhdessä huoltajien ja mahdollisesti myös oppilaan itsensä kanssa. Eriytyinen tuki on luonteeltaan tuen muihin tasoihin verrattuna kuntouttavampaa ja hoitavampaa sekä palveluna vahvasti yksittäiselle oppilaalle suunnattua. Toteutus vaatii tuekseen laajan asiantuntijaverkoston ja huomattavan resursoinnin.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Harjavallassa koululaisille järjestetään iltapäivätoimintaa Keskustan ja Pirkkalan kouluilla. Toiminta-aika on arkipäivisin 12-16.15. Lapsia Keskustan alakoulun iltapäivätoiminnassa on päivittäin n. 30-50, ohjaajia lapsimäärästä riippuen 2-5. Pirkkalassa lapsia on iltapäivätoiminnassa 15-20, ohjaajia 1-2. Keskustan alakoululla järjestetään myös 1-2 -luokkalaisille aamupäivätoimintaa klo 6.30-9.00 välisenä aikana. Lapsia aamutoiminnassa on 10-20, ohjaajia 1-2 tarpeen mukaan.

Harrastamisen Harjavallan malli

Harjavallassa on käynnissä Harrastamisen Harjavallan malli (Opetus – ja kulttuuriministeriön rahoitus), jonka kautta pyritään tarjoamaan maksuttomia harrastusvaihtoehtoja koululaisille. Toiminnan suunnittelussa käytetään apuna kysely, jonka avulla kartoitetaan lapsille mieleisiä harrastusvaihtoehtoja ja huoltajakyselyitä. 2024 aloitettiin etsivä harrastustoiminta hankkeeseen liittyen, minkä tarkoituksena on houkutella harrastamattomia lapsia harrastuskerhojen parin.

Oppilashuolto

Oppilashuolto on hyvän oppimisen sekä psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä. Oppilashuolto tukee koulun perustehtävän, opetus- ja kasvatustyön toteuttamista oppimisen ohjauksen ja tukemisen keinoin sekä takaamalla työrauhan ja turvallisuuden. Oppilashuoltoon lukeutuvat edellisten toimenpiteiden lisäksi kouluterveydenhuolto, kouluruokailu, koulukuljetukset sekä koulun kerhotoiminta. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko yhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tämän lisäksi oppilailla on oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. Oppilashuoltotyö kuuluu kaikille koulu yhteisöissä työskenteleville aikuisille. Ensisijaisia vastuuhenkilöitä ovat luokanopettajat sekä -valvojat. Heidän tehtävänä on tuntee ryhmänsä oppilaat ja pitää aktiivisesti yhteyttä koteihin. Keskustan alakoululla työskentelee koulukuraattori ja Keskustan yläkoululla oppilashuollon ohjaaja (kuraattori). Lukion oppilaat kuuluvat myös oppilashuollon piiriin. Ohjaus tukee oppilaan kasvua ja kehitystä omien kykyjen ja kiinnostusten mukaisesti. Oppilaanohjaus on oppilaan itsetuntemuksen,

opiskeluvalmiuksien ja elämänsuunnittelutaitojen kehittämistä. Luokilla 7-9 työskentelee oppilaanohjaaja.

Lapsella on oikeus saada maksutta oppilashuoltoa, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määräajassa eli seitsemässä arkipäivässä tai kiireellisessä tapauksessa viimeistään seuraavana arkipäivänä. Oppilashuoltotyöryhmän tarkoituksena on tukea oppilaan selviytymistä koulutyöstään. Tärkeää on myös ongelmien ennaltaehkäisy. Kouluterveydenhuolto, kuraattoripalvelut ja psykologipalvelut ovat Satakunnan hyvinvointialueen palveluita.

Yksikkökohtainen monialainen oppilashuoltoryhmä kutsutaan vähintään kerran vuodessa koolle keskustelemaan yhteisöllisestä oppilashuollosta: yhteistyön kehittämisestä ja ajankohtaisista asioista sekä koko yhteisön ja ryhmien hyvinvoinnista. Koollekutsujana toimii varhaiskasvatuksessa erityisopettaja/kouluissa rehtori. Monialaisen yhteistyöryhmään kuuluvat päiväkotien johtajat/rehtorit, erityisopettaja, lastentarhanopettaja/luokanopettaja, terveydenhoitaja, koulukuraattori, psykologi, oppilaskunnan edustajat, vanhempainyhdistyksen edustaja ja hyvinvointialueen edustaja.

Yksilökohtainen oppilashuollon asiantuntijaryhmä kokoontuu huoltajan kirjallisella luvalla. Luvassa kerrotaan asiankäsitteilyn aihe ja ketkä asiantuntijat ovat läsnä oppilaan asioiden käsittelyssä. Yksittäistä oppilasta koskevassa asiantuntijaryhmässä laaditaan oppilashuoltokertomus.

Kouluterveydenhuolto on tarkoitettu peruskoululaisille sekä heidän perheilleen ja se on ennaltaehkäisevää terveydenhuoltotyötä. Neuvolassa alkanutta lapsen ja hänen perheensä terveyden ja hyvinvoinnin seuranta, arviointia ja edistämistä jatketaan kouluterveydenhuollossa. Kouluterveydenhuoltoa toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri. Sitä toteutetaan yksilöllisten terveystarkastusten avulla sekä luokan hyvinvointia arvioimalla.

Yläkoulun ja lukion OPH:n hyvinvointiprofiili ja opiskelijakunnan edustajien keskustelut (terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastus 2024)

Keskustan yläkoulu

Yläkoulun oppilaat (167 vastaajaa) vastasivat keväällä 2023 OPH:n hyvinvointiprofiilin kyselyyn koulun olosuhteista.

Yläkouluikäisillä nuorilla on hyvin:

- koulun fyysiset olosuhteet (mm. koulun tilojen puhtaus, kalustus, opiskelu- ja ruokailutila)
- sotepalvelut (muutos: kuraattoripalvelut heikentyneet tänä lukuvuonna, vähemmän aikaa/oppilas, eikä koululääkäreitä)
- terveydentila koettiin hyväksi
- vahvuudet ja voimavarat koettiin hyväksi (mm. toiminta toisten kanssa).
- sosiaaliset suhteet (mm. luokkayhteisö, koulukaverit, suhteet opettajiin, vanhempien osallistuminen)
- itsensä toteuttamisen mahdollisuudet (mm. oppimisen tuki, oppilaiden ottaminen mukaan koulun toiminnan suunnitteluun)

Kehitettäviä asioita tuli esiin terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastuksessa:

- kiusaamista on edelleen, vaikka sitä on saatu jatkuvalla puuttumisella vähennettyä (suvaitsevaisuuskasvatus tärkeää)
- yläkoulun välituntialue on virikkeetön
- turvakamerat eivät toimi tai kuvanlaatu on heikko

Lukiolaisilla on hyvin:

Lukion opiskelijat (37 vastaajaa) vastasivat OPH:n hyvinvointiprofiilin kysymyksiin keväällä 2023

- Oppilaitoksen tilojen fyysiset olosuhteet (mm. ilmanvaihto, lämpö, valaistus, kalusteet, tilojen puhtaus)
- Opiskeluun liittyvät asiat (työn määrä, työrauha, opiskelutaidot).
- Sosiaaliset suhteet (opiskelukaverit, opettajien suhtautuminen oppilaisiin, oikeudenmukainen kohtelu, opiskelijan arvostaminen)
- Opiskelijoiden ottaminen mukaan kehittämään oppilaitoksen toimintaa
- Opiskelun tuki ja pystyvyyskokemukset sekä vahvuudet ja voimavarat
- Terveystila koettiin hyväksi, samoin itsetuntemus
- Sotepalvelut
- Opiskelukaverit hyväksyvät sellaisena kuin on

Kehitettävää

- kiusaamista on jonkin verran ja siihen puuttumista jatketaan

4. Kirjasto – ja kulttuuripalvelut

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen yksikkö tuottaa osaltaan hyvinvointia lisääviä palveluja lapsille ja nuorille. Varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa tehtävä laaja pedagoginen yhteistyö on monipuolista ja kaikki ikäryhmät tavoitettavaa. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut on sitoutunut toimimaan Harjavallan kulttuurikasvatus-suunnitelman mukaisesti eri ikäisten lapsi- ja koululaisryhmien kanssa. Kulttuurikasvatussuunnitelmaan on kirjattu myös Emil Cedercreutzin museon, seurakunnan ja kulttuuriyhdistysten tarjoamat kulttuurisisällöt. Lisäksi kirjastossa on käytössä kirjaston ja koulujen

yhteistyösuunnitelma. Kulttuurikasvatussuunnitelmaa ja kirjaston ja koulujen yhteistyösuunnitelmaa päivitetään joka toinen vuosi kirjaston työntekijän toimesta.

Lasten ja nuorten ryhmien kanssa tehtävässä yhteistyössä painopiste on lukemaan innostamisessa, mutta kirjasto tarjoaa myös seikkailupedagogisia keinoja hyödyntäviä kirjastoseikkailuja ja monipuolista mediakasvatusta eri-ikäisille lapsille ja nuorille. Yhtenä tärkeänä tavoitteena varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa tehtävässä yhteistyössä on se, että lapset ja nuoret mieltävät kirjaston kivaksi ja turvalliseksi oleskelupaikaksi, jossa on aikuisia läsnä ja jotka tarvittaessa puuttuvat esim. kiusaamistilanteisiin. Lukuisat lapset kokoontuvatkin koulun jälkeen kirjastoon oleskelemaan, tekemään läksyjä ja tapaamaan kavereitaan.

Lapsille on tarjolla myös satutunteja, nukketeatteriesityksiä, lomakausien ohjattua toimintaa, kirjallisuusteemaisia tapahtumia sekä viikoittainen kirjastokerho. Kirjaston työntekijä pitää Keskustan alakoululla viikoittaisen ohjatun lukuvälkän. Satuhetkiä pidetään myös Pohjoisrannan ja Vinnarin päiväkodeissa. Vauvaperheille on tarjottu omia tutustumiskäyntejä kirjastoon.

Kirjaston työntekijä osallistuu nuorille suunnattuun Olokorjaamoon, missä on tarkoitus tarjota nuorille turvallinen ja kiireetön paikka sekä toteuttaa ennaltaehkäisevää nuorisotyötä. Kirjaston työntekijä pitää kerran viikossa lukuvälkkätoimintaa yläkoululla. Nuoria houkutellaan kirjastoon esimerkiksi Among us –liveroolipelin ja peliturnauksien avulla. Kehitysvammaisille nuorille aikuisille tarjotaan heidän omissa yksiköissään osallistavaa ohjelmaa.

Kulttuuripalveluina lapsille ja nuorille tarjotaan elokuva- ja teatteriesityksiä, kirjailijavierailuja ja konsertteja.

5. Museotoimi

Museotoimen tavoitteena on museolain mukaisesti ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisu-toimintaa. Erityisesti painotetaan lasten ja nuorten kasvun tukemista, aktiivi-ikäisen väestön vapaa-aikapalvelujen monipuolistamista ja ikäihmisten elämänlaadun lisäämistä. Museot toimivat myös eri ikäryhmiä yhdistävänä tekijänä. Lapsen ensimmäinen kontakti museoihin koetaankin

yleensä turvallisen aikuisen seurassa ja opastamana, joko koulun, oman perheen tai vaikka isovanhemman mukana.

Lasten ja nuorten tavoittamisen keskeisenä kontaktialustana museotoimella on perinteisesti toiminut oma museopedagoginen sisältötuotanto, ja monipuolinen yhteistyö eri toimijatahojen kanssa.

Museotoimen oma sisältötuotanto

- Tapahtumatuotanto (työpajat, teematapahtumat, konsertit, ymy.)
- Näyttelytoiminta (perusnäyttelyt, vaihtuvat näyttelyt, pop up -näyttelyt)
- Tallennus-, tutkimus- ja julkaisutoiminta
- Työelämään tutustuminen, kesätyöt, työharjoittelut, kuntouttava työtoiminta

Yhteistyökumppanit

- Alueen päiväkodit ja koulut
- Kolmas sektori
- Muut kaupunkiorganisaation toimintayksiköt (kirjasto, nuorten työpaja, yhteisöalo, hyvinvointikoordinaattori, ymv.)

Museotoimella on Harjavallan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelmassa oma teema jokaiselle luokka-asteelle, eskarista aina lukion viimeiselle luokalle asti. Tavoitteena on tarjota koko peruskoulutuksen kattava museopedagoginen kaari lapsen ja nuoren kasvua tukemaan.

Museo koetaan kasvun eri vaiheissa eri tavoilla. Koulumatkaansa aloittavalle lapselle museo saattaa olla seikkailu ja samalla historian tulokulmasta nouseva malli lapsen lähiympäristön, ja laajemman kulttuurisen viitekehyksen hahmottamisessa. Kasvun edetessä museo tarjoaa näkökulmia koulussa opittuun, ja syventää nuoren käsitystä omasta paikastaan historian kokijana ja tekijänä. Myöhemmin nuori oppii käyttämään museota tiedon hankkimisen ja käsittelemisen työkaluna ja oppii olemaan itsenäisessä vuorovaikutuksessa museon kanssa. Museon kasvattava, opettava ja oivaltamaan kannustava vaikutus avautuu ja muokkautuu tukemaan eri ikäryhmien tarpeita ja kasvun eri vaiheita.

Tulevaisuuden museoissa säilyy kaikki se, mikä on myös nyt keskeistä ja museotyön eettisiä velvoitteita tukevaa. Näiden lisäksi tärkeäksi painopistealueeksi on muodostumassa museoiden rooli toiminta-alueidensa yhteisöllisyyden ja myönteisen kehityksen tukijana ja rakentajana. Museot ovat

pysyviä instituutioita, jotka tarjoavat lapsille ja nuorille vakautta ja turvallisen kasvu ympäristön rakennusaineita. Lisäksi museot tarjoavat välineitä nopeasti muuttuvan maailman hahmottamiseksi ja ymmärtämiseksi. Harjavallassa tämä tarkoittaa mm. tiivistyvää yhteistyötä koulujen ja kolmannen sektorin kanssa, elämyksellisyyden ymmärtämistä museopedagogiikan välineenä sekä uusien toiminta-alustojen hakemista neljänestä sektorista ja kehittyvistä mediapinnoista.

6. Vapaa-aikatoimi

Vapaa-aikatoimi Harjavallassa käsittää liikunnan ja ulkoilun, nuorisotyön ja etsivän nuorisotyön tulosalueet, joita hoitaa vapaa-aikasihteeri, erityisliikunnan ohjaaja, kolme liikunnanohjaajaa, kaksi nuorisohjaajaa ja kaksi etsivää nuorisotyöntekijää. Lisäksi toimintakeskuksen nuorisokahvilaan on palkattu yksi osa-aikainen valvoja. Vapaa-aikatoimi antaa tiloja lasten ja nuorten sekä heidän kanssaan toimivien seurojen, järjestöjen ja yhdistysten käyttöön.

Liikunta ja ulkoilu: Liikunnan ja ulkoilun toiminta edistää paikalliset olosuhteet ja erityispiirteet huomioiden asukkaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia kehittämällä liikunnan edellytyksiä siten, että liikunnan harrastamiselle tarjotaan monipuoliset toiminnalliset edellytykset.

Nuorisotyö: Nuorisotyön tehtävänä on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Toiminnassa korostuu yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen. Toimintakeskuksen nuorisokahvila ”nuokkari” on auki viitenä päivän viikossa, maanantaista perjantaihin. Perjantain nuorisokahvilaa ylläpitää Helluntaiseurakunta, muina päivinä nuorisotoimi.

Etsivä nuorisotyö: Etsivän nuorisotyöntekijän tavoitteena on tukea koulutuksen ja työn ulkopuolella olevia nuoria ja ohjata heitä heille kuuluviin palveluihin. Etsivä nuorisotyö toimii moniammatillisissa

tiimeissä ja viranomaisverkostossa mm. oppilaitosten, nuorisotyön, terveydenhuollon, sosiaalitoimen ja työvoimaviranomaisten sekä puolustusvoimien kanssa. Etsivä nuorisotyöntekijä osallistuu tarvittaessa kuntoutuksen asiakasyhteistyöryhmään. Etsivä nuorisotyö aloittaa työnsä nuoren kanssa nuoren antamien tietojen perusteella, myös viranomaisen voi ilmoittaa nuoren yhteystiedot etsivään nuorisotyöhön. Etsivä nuorisotyöntekijät toimivat Toimintakeskuksella.

Harjavallan Liikunta- ja Uimahallissa ja Honkalan liikuntakeskuksessa on monipuoliset mahdollisuudet liikunnan harrastamiseen (esim. uinti, sisäliikunta, kuntosalit, jäähalli, palloilulajit, yleisurheilu, jne.). Hiitteenharjun ulkoilu- ja virkistysalueella on monipuoliset ulkoliikunta-mahdollisuudet. Lisäksi koulujen liikuntasalit ja muut liikuntapaikat ovat seurojen, järjestöjen ja yhdistysten käytössä.

Vapaa-aikatoimi järjestää monipuolista ohjelmaa kuntalaisille ympäri vuoden. Lasten ja nuorten tilaisuudet ja tapahtumat keskittyvät loma-aikoihin, jolloin vapaa-aikatoimi järjestää monipuolista ohjelmaa lapsille ja nuorille yhteistyössä kaupungin eri toimielinten, seurojen, järjestöjen, yhdistysten ja yrittäjien kanssa.

7. Nuorten työpaja

Nuorten työpaja: Harjavallan työpajalla työllistämisen- ja kuntoutumiskeskuksessa sijaitsee nuorten työpaja, jossa järjestetään alle 30-vuotiaille harjavaltalaisille nuorisotyöttömille monipuolista ryhmä- ja työtoimintaa. Toiminnan tarkoituksena on ehkäistä nuorta syrjäytymästä, edistää elämänhallintaa ja arjentaitoja sekä vahvistaa sosiaalisesti. Tavoitteena on ohjata osallistujia koulutukseen sekä auttaa nuorta löytämään polkuja työelämään.

8. Seurakunta ja järjestöt

8.1 Harjavallan seurakunta

Seurakunnassa kohdataan perheitä lapsi-, varhaisnuoriso-, nuoriso- ja diakoniatyössä sekä toimituskeskusteluissa, kaste- ja vihkikeskusteluissa, joko seurakuntatalolla tai kotona.

Seurakunnan varhaiskasvatus (ent. lapsityö) pitää sisällään paljon erilaista toimintaa lapsille ja lapsiperheille, kuten kerhotoimintaa 2-6 vuotiaille lapsille sekä Perhekahvilan pikkulapsiperheille. Touhulan Leikki- ja Touhukerhot tarjoavat lapsille mahdollisuuden leikkiin ja puuhasteluun samanikäisten lasten kanssa. Kerhot kokoontuvat arkisin 2-3 tuntia kerrallaan, 1-2 kertaa viikossa. Esikouluikäisten Puuhakerho kokoontuu kerran viikossa iltaisin.

Perhekahvila on perheiden pysähdyspaikka, jossa aikuiset voi hengähtää kahvikupin äärellä ja lapset leikkiä turvallisessa ympäristössä. Perhekahvila kokoontuu keskiviikkoisin klo 10-11.30 seurakuntatalolla. Lisäksi järjestämme pitkin vuotta erilaisia tapahtumia, perhekirkoja, sekä kesäisin Kesäkerhoja.

Varhaisnuorisotyö on alakouluikäisille suunnattua kerho- ja leiritoimintaa. Yksi varhaisnuoria kokoava toiminta on partio. Partio toimintaa järjestetään seurakunnassamme alle kouluikäisistä aikuisille asti.

Nuorisotyön suurin työmuoto on rippikoulu. Rippikoulu kestää noin ½ vuotta. Ilmoittautuminen tapahtuu syksyllä ja jatkuu seuraavaan kesään. Rippikoulu sisältää tutustumista seurakuntaan ja sen toimintaan. Rippikoulun aikana järjestetään vanhempainilta ja yhteistyötä tehdään yhdessä perheiden kanssa. Rippikoulun jälkeinen nuorisotyö sisältää avoimia nuorteniltoja, isoskoulutusta, yksilökohtaisia tapaamisia sekä retkiä ja leirejä.

8.2 Helluntaiseurakunta

Helluntaiseurakunta järjestää lasten ja nuorten hyvinvointi edistävää toimintaa.

- Lastenkerho viikoittain (ei kesällä) 4-10-vuotiaille ; monenlaista aktiviteettia, hengellistä ja kasvatuksellista osuutta sekä yleensä erilaista askartelua, peliä jne. Lisäksi ainakin kerran kuukaudessa pyhäkoulu jumalanpalveluksen aikana; siinä samanlaista toimintaa.
- Kesäleiri, joka on muutaman päivän pituinen ja ikähaarukka 13 vuoteen asti.
- Perhekirkoja ym. lapsille ja heidän vanhemmilleen. Maakuntajuhliemme aikana oli lapsille, joita tuli jonkin verran, myös erilaista järjestettyä ohjelmaa. Isompien tapahtumien yhteydessä huomioidaan aina myös lapset omalla ohjelmalla.
- Vuosittaiset kouluvierailut
- Joka toinen viikonloppulauantai ns. varkki-ilta, Light Up varhaisnuorille, siinä 13 ikävuoden kahta puolen.
- ”Nuorisokuppila”, joka toinen viikko ollut Gospelkuppila kaupungin nuorisotiloissa perjantai-iltana (kesätauko heinäkuussa).

9. Yhdistysyhteistyö

Harjavallan kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä alueen yhdistysten kanssa. Kaupunki kutsuu yhdistyksiä säännöllisesti kokoon yhdistysfoorumeihin (yhdistysiltoihin) ja pyrkii löytämään eri tahoja hyödyttäviä yhteistyöpaikkoja. Harjavallan kaupunki on tehnyt yhdistysohjelman ja määritellyt yhdistyksille vastuuhenkilöitä kaupungin työntekijöistä. Kaupunki ja yhdistykset toteuttavat yhdessä tapahtumia, joilla edistetään kaikenikäisten hyvinvointia. Yhdistykset ovat olleet kutsuttuina mukaan Harjavallan Yhteisötalon suunnitteluun.

10. Satakunnan hyvinvointialue

10.1 Perhekeskuspalvelut

Lasten ja nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut tuotetaan Satakunnan hyvinvointialueella. Harjavalta kuuluu Perhekeskus Suvituulen alueeseen. Perhekeskus Suvituuli toimii Nakkilan, Harjavallan, Kokemäen, Huittisten, Säskylän ja Euran alueilla.

Perhekeskuksella tarkoitetaan verkostomaista palvelukokonaisuutta, joka sisältää lapsille, nuorille ja perheille suunnatun hyvinvointia, kasvua ja kehitystä edistävän toiminnan sekä varhaisen tuen, hoidon ja kuntoutuksen palvelut. Perhekeskuksen palvelukokonaisuuteen kuuluu neuvolapalvelut eli äitiys-, lasten- ja seksuaaliterveysneuvola. Opiskeluhuollon palvelut ovat osa perhekeskustoimintaa ja tämä tarkoittaa koulu-, ja opiskeluterveydenhuoltoa, psykologi- ja kuraattoritoimintaa. Lapsiperheiden sosiaalipalveluihin kuuluu mm. sosiaalityö, sosiaaliohjaus, perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, tuki suhdetoiminta ja kasvatusta- ja perheneuvonta. Perhekeskuksiin kuuluu myös lasten ja nuorten perustason kuntoutuspalvelut kuten puheterapia, toimintaterapia ja fysioterapia. Perheoikeudelliset palvelut ovat osa perhekeskuksen palvelukokonaisuutta, samoin kuin lasten ja nuorten päihde- ja mielenterveystyö. Ankkuritoiminta sekä terveyden ja hyvinvoinnin kehittämisen yksikkö kuuluvat perhekeskus kokonaisuuteen.

Perhekeskusten toimintaa kehitetään koko ajan ja kehittämistyön tavoitteena on perhekeskustoimintamalliin kuuluvien palveluiden yhdenvertainen toteutuminen kaikilla perhekeskusalueilla sekä yhdenmukaiset toimintamallit kaikissa perhekeskuksissa.

Perhekeskukset tekevät tiivistä yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa, kuten kuntien, koulujen, varhaiskasvatuksen, nuorisotoimen, 3. sektorin järjestöjen, seurojen ja yhdistysten, seurakuntien ja yritysten kanssa. Näiden lisäksi yhdyspintatyötä tehdään mm. lastensuojelun, vammaispalvelujen, aikuisten palvelujen, erityis- ja sairaalapalveluiden, kriisi- ja sosiaalipäivystyksen kanssa.

10.2 Osallisuus ja yhteistyön edistäminen

Perhekeskus Suvituulen alueella kokoontuu perhekeskusverkosto, joka toimii hyvänä yhteistyötapana, jotta jokainen toimija saa tuoda asiansa esille ja yhteistyössä voidaan vastata alueen lasten, nuorten ja perheiden tarpeisiin. Perhekeskus Suvituulen opiskeluhoollon ohjausryhmä suunnittelee, arvioi ja kehittää alueen opiskeluhoollon yhteistyössä. Alueellisessa opiskeluhoolloryhmässä on myös opiskelija ja huoltaja edustajat.

Nuorisovaltuusto on lakisääteinen (Laki hyvinvointialueesta 611/2021) vaikuttamistoimiin nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi. Satakunnan hyvinvointialueen

nuorisovaltuustoon, SataNuvaan, voidaan nimetä hakuajankohtana 13–20-vuotias satakuntalainen nuori. SataNuvan tehtävänä on koota hyvinvointialueen nuorten näkemyksiä laajasti ja tuoda niitä mukaan hyvinvointialueen kehittämistyöhön ja päätöksenteon tueksi. Lisäksi SataNuva kannustaa yhteistyössä kuntien nuorisovaltuustojen kanssa hyvinvointialueen nuoria osallistumaan hyvinvointialueen kehittämiseen.

10.3 Neuvoikäistentiimi ja Kouluikäisten tiimi:

Lasten ja nuorten moniammatillisiin tiimeihin ohjaututaan varhaisessa vaiheessa, kun lapsen/ nuoren perheen asioissa tarvitaan useamman ammattilaisen näkemystä. Tällöin heidän ei tarvitse hakea apua monen eri ammattilaisen luota. Tiimiin ohjautuvilla voi olla monitahoista tuen tarvetta tai haastava elämäntilanne. Tällä työskentelyllä pyritään vähentämään päällekkäistä työtä ja laaditaan yhteinen suunnitelma perheen tukemiseksi. Asia käsitellään yhdessä lapsen/nuoren ja perheen kanssa luottamuksellisesti. Tiimiä on myös mahdollista konsultoida nimettömästi.

Tiimeihin voi ohjata lapsen/nuoren tai perheen luvalla. Jäsenet koostuvat lapsiperhepalveluista, neuvola- koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta, opiskeluhuollon kuraattori ja psykologipalveluista, kasvatus- ja perheneuvonnasta sekä varhaiskasvatuksen ja opetuksen järjestäjän edustajista.

10.4 Kohtaamispaikkatoiminta

Kohtaamispaikkatoimintaa järjestetään perheille lähellä toimivana palveluna. Kohtaamispaikassa pyritään mahdollistamaan lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta, vahvistamaan vanhemmuutta sekä vähentämään yksinäisyyden kokemusta. Kohtaamispaikka on kaikille lapsiperheille tarkoitettu paikka, jonne on helppo ja mukava tulla. Toiminta siellä on maksutonta.

10.5 Käynnissä olevia kehittämishankkeita ja juurrutettavia menetelmiä

Luotsi- toiminta, lähi- ja perheväkivallan ennaltaehkäisy varhainen tunnistaminen, puuttuminen ja

Hyte-ohjaus, Neuvokas perhe ja elintapaohjauksen kehittäminen

Voimaperheet ja ole läsnä lapsellesi, ihmeelliset vuodet menetelmät.

Terapiat etulinjaan menetelmät; lasten ja nuorten ohjattu omahoito, Ahdistuksen lyhytinterventio, IPC, Cool Kids, Terapia navigaattori yms.

Erilaisia chat tukikanavia, esim. nepsyoireisille ja mielenterveyspalvelua kaipaaville.

Pyydä apua nappi- kun lapsi, nuori tai perhe tarvitset apua ja tukea, muttet tiedä mistä sitä kysyä. Auttava taho on pyynnön jättäneeseen yhteydessä viimeistään kolmen arkipäivän sisällä.

11. Kehittämiskohteet ja suunnitelman toteuttaminen

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on valtuustokausittain päivittyvä dokumentti, joka jaetaan kaupungin yksiköihin sähköisesti. Sen päivittämisestä ja toteutumisen seurannasta vastaa jokainen kaupungin yksikkö itsenäisesti ja kaupungin hyvinvointityöryhmä. Hyvinvointityöryhmä kokoontuu säännöllisesti laajennettuna ja paikalle kutsutaan aiheeseen sopivia verkostoja kuten seurakunnat, järjestöt ja hyvinvointialue.

Tavoiteltavat kehittämiskohteet

1. Yhteistyö Satakunnan hyvinvointialueen kanssa liittyen lasten ja nuorten hyvinvointialueen kanssa
2. Yhteistyö 3.sektorin toimijoiden kanssa
3. Lapsiparlamentin käynnistäminen
4. Varhaiskasvatuksen ja neuvolan yhteistyön tiivistäminen
5. Laadukkaan kerhotoiminnan jatko ja kehittäminen

12. Seuranta ja arviointi

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa tarkistetaan vähintään valtuustokausittain. Suunnitelman arviointia ja toteutumista seurataan vuosittain hyvinvointityöryhmässä.